

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล

(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม
ในพื้นที่เขตวัฒนาให้สะอาด ปลอดภัย นำใช้บริการ

จัดทำโดย นางสาว อัญญา อยุ่ไพศาล

ตำแหน่ง นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ

สังกัด ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตวัฒนา

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๒๑

สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล

๑. ชื่อเรื่อง การพัฒนาสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตวัฒนาให้สะอาด ปลอดภัย

นำใช้บริการ

๒. หลักการและเหตุผล

การประกอบกิจการสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม เป็นกิจการที่ต้องควบคุม กำกับ ดูแล และเฝ้าระวังปัญหาด้านสุขภาพอนามัยทั้งผู้มาใช้บริการและผู้ให้บริการ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ ซึ่งปัจจุบันสถานที่แต่งผมหรือเสริมสวยได้รับความนิยมอย่างมาก เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน มีการใส่ใจในเรื่องความสวยความงามมากขึ้น โดยสถานที่แต่งผมหรือเสริมสวย มีการให้บริการเสริมสวยหรือแต่งผมครบวงจร ไม่ว่าจะเป็นการตัดผม แต่งทรงผม นวดหน้า ชัดตัว อบไอน้ำ แต่งหน้า แต่งเล็บ เป็นต้น ในแต่ละวันจะมีผู้เข้าไปใช้บริการจำนวนมาก ทุกเพศทุกวัย ทั้งที่มีสุขภาพดีและเจ็บป่วย ซึ่งการประกอบกิจการประเภทนี้ ผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการจะมีความใกล้ชิดกันมาก หากผู้ประกอบการ ช่างเสริมสวย-แต่งผม มีการประกอบกิจการไม่ถูกสุขลักษณะ สุขวิทยาส่วนบุคคลไม่ถูกต้อง ตลอดจนการทำความสะอาดวัสดุอุปกรณ์ไม่ถูกสุขลักษณะตามหลักสุขาภิบาล ย่อมจะเกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ซึ่งโรคหรือโอกาสเจ็บป่วยที่อาจเกิดจากกิจการสถานที่แต่งผมหรือเสริมสวย ได้แก่ โรคติดต่อทั่วไปที่มีการแพร่กระจายทางการหายใจ เช่น หวัด วัณโรค สุกใส หัด หัดเยอรมัน ไอกรน ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ๒๐๐๙ เป็นต้น โดยในแต่ละปีพบผู้ป่วยจากโรคเหล่านี้กว่า ๒๐ ล้านคน สำหรับวัณโรคในอดีตเกือบจะหมดไปจากประเทศไทยแล้ว แต่การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ ก็ทำให้วัณโรคกลับมาอีกครั้ง และเนื่องจากการกินยาไม่ครบและไม่ตรงเวลาของผู้ป่วย ทำให้ปัจจุบันมีปัญหาเชื้อวัณโรคดื้อยาเกิดขึ้น ส่วนโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ๒๐๐๙ เนื่องจากเชื้อไวรัสชนิดนี้ มีระยะเวลาในการฟักตัว ประมาณ ๓ วัน และโดยเฉลี่ยผู้ติดเชื้อคนหนึ่งจะสามารถแพร่เชื้อไปให้คนอื่น ๆ ได้อีก ๒ คน ซึ่งถือว่าเป็นโรคที่แพร่กระจายได้เร็วมาก , โรคติดต่อทั่วไปที่มีการแพร่กระจายโดยการสัมผัสกับเลือดหรือสารคัดหลั่ง ซึ่งอาจเป็นผลจากการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ ของมีคมที่ทำให้เกิดบาดแผล เช่น ไวรัสตับอักเสบบี ไวรัสตับอักเสบบี และโรคเอดส์ , โรคผิวหนังจากการติดเชื้อที่ติดต่อกจากการสัมผัสหรือจากเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีเชื้อปนเปื้อน , โรคติดเชื้อรา ได้แก่ โรคกลากที่หนังศีรษะและผม เชื้อราที่เล็บมือและเล็บเท้า , โรคติดเชื้อไวรัส ได้แก่ หูด เริม และโรคติดเชื้อปรสิตและแมลง ได้แก่ เหา หิด เป็นต้น

จากข้อมูลของกองสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ที่ได้ดำเนินการสุ่มตรวจสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑,๘๕๔ แห่ง จากทั้งหมด ๒,๒๐๘ แห่ง พบว่า ในจำนวน ๑,๘๕๔ แห่งนี้ ผ่านเกณฑ์ ๑,๔๕๙ แห่ง หรือร้อยละ ๗๙ ขณะที่ไม่มีร้านที่ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน ๓๙๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๑ และยังได้สุ่มตรวจอุปกรณ์ เครื่องมือ

เครื่องใช้ภายในร้าน พบว่า ร้อยละ ๘๕ ของเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น กรรไกรตัดผม แปรงม้วนผม หวี กีบตัดผม กรรไกรตัดหนัง ที่แคะเล็บ ตะไบเล็บ มีการปนเปื้อนเชื้อรา ซึ่งอาจทำให้ผู้ใช้บริการที่มีสุขภาพอ่อนแอ เจ็บป่วยอาจเกิดโรคได้ จึงต้องมีการควบคุมและป้องกันการประกอบกิจการเสริมสวยหรือแต่งผม ให้เป็นไปตามข้อกำหนด หลักเกณฑ์ของกฎหมายอย่างเคร่งครัด

วิสัยทัศน์กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๓ (Bangkok 2020) คือ กรุงเทพมหานครเป็น ศูนย์กลางของภูมิภาค เจริญก้าวหน้าทัดเทียมเมืองชั้นนำ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี และเป็นเมืองมหานครที่น่าอยู่ อย่างยั่งยืน และมีแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิตที่ดี และมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตวัฒนา คือ เมืองนานาชาติที่น่าอยู่ นำทำงาน และมีความสุข

พื้นที่เขตวัฒนา เป็นพื้นที่ตั้งอยู่ในย่านใจกลางเมืองของกรุงเทพมหานคร มีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว พื้นที่เขตวัฒนา จึงเป็นศูนย์รวมของการประกอบธุรกิจต่างๆมากมาย ไม่ว่าจะเป็นร้านค้า ร้านอาหาร นานาชาติ สถานบันเทิง อพาร์ทเมนท์ อาคารชุดให้เช่า โรงแรม รวมถึงการประกอบกิจการเสริมสวยแต่งผมด้วย ซึ่งได้มีการเพิ่มจำนวนมากขึ้นเช่นกัน เพื่อรองรับความต้องการในการเข้ามาใช้บริการของประชาชน ปัจจุบันสถานที่แต่งผมหรือเสริมสวยที่มีใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในพื้นที่เขตวัฒนา มีจำนวน ๑๐๕ แห่ง การพัฒนาสถานที่เสริมสวยแต่งผมให้สะอาด ปลอดภัย นำใช้บริการ จึงเป็นการควบคุมการประกอบกิจการให้เป็นไปตามข้อกำหนด หลักเกณฑ์ของกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยและสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนผู้มาใช้บริการทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และยกระดับมาตรฐานสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมให้สะอาด ปลอดภัย ต่อสุขภาพอนามัยของทั้งผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยและสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนผู้มาใช้บริการทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

๓.๒ เพื่อยกระดับมาตรฐานสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมให้สะอาด ปลอดภัย นำใช้บริการ เพื่อสุขภาพอนามัยที่ดีของผู้มาใช้บริการและผู้ให้บริการ

๓.๓ เพื่อให้ผู้ประกอบการและพนักงานช่างเสริมสวยของสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตวัฒนาได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม รวมทั้งกฎหมายและข้อบัญญัติต่างๆที่เกี่ยวข้อง

๓.๔ กระตุ้นให้ผู้ประกอบการเกิดจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

๓.๕ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกรุงเทพมหานคร

๔. เป้าหมาย

๔.๑ จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ พนักงานช่างเสริมสวยของสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตวัฒนา

๔.๒ ตรวจสอบประเมินสุขลักษณะสถานที่ด้านการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตวัฒนา

๔.๓ ตรวจสอบเชื้อราในอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆในสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม

๔.๔ ตรวจสอบวัดคุณภาพอากาศภายในอาคารสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม

๔.๕ สร้างเครือข่ายผู้ประกอบการกิจการสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตวัฒนา

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

๕.๑ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดให้กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภท สถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมเป็นกิจการที่ผู้ดำเนินกิจการจะต้องยื่นขอรับใบอนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนการดำเนินกิจการ เนื่องจากการประกอบกิจการอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนทั้งผู้มาใช้บริการและผู้ให้บริการ อันเนื่องมาจากการประกอบกิจการที่ไม่ได้มาตรฐานหรือไม่มีการควบคุมป้องกันที่ดี ซึ่งปัญหาหรือผลกระทบที่มีต่อสุขภาพ ได้แก่ ปัญหาโรคติดต่อทางระบบทางเดินหายใจ โรคผิวหนัง ปัญหาด้านการระบายอากาศ ความร้อน ความชื้น การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม สารเคมีที่ใช้ในสถานประกอบการ เป็นต้น เพื่อเป็นการควบคุม กำกับ ดูแล การประกอบกิจการให้เป็นไปตามกฎหมาย ผู้ประกอบกิจการจึงต้องยื่นขอรับใบอนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของสถานที่ตั้ง ความสะอาดของวัสดุอุปกรณ์ สุขวิทยาส่วนบุคคลของช่างเสริมสวย เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการควบคุมการประกอบกิจการให้ถูกสุขลักษณะ เป็นการคุ้มครองสุขภาพอนามัยของประชาชน และป้องกันโรคติดต่ออันอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

๕.๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๔

การประกอบกิจการเสริมสวยหรือแต่งผม ถูกกำหนดให้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์การประกอบกิจการให้ถูกสุขลักษณะ ดังนี้ สถานที่ตั้งมีความเหมาะสม มีทางระบายน้ำหรือบ่อบำบัดน้ำที่ถูกสุขลักษณะ สามารถระบายน้ำได้ดี มีการบำบัดปรับปรุงคุณภาพน้ำ จัดให้มีการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ จัดให้มีการระบายอากาศที่เหมาะสม จัดให้มีน้ำสะอาด พอเพียง จัดให้มีถังขยะและส้วมที่ถูกสุขลักษณะ รวมทั้ง

รักษาเครื่องมือเครื่องใช้ให้สะอาดอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญและโรคติดต่ออันอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

๕.๓ การสุขาภิบาลสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม (อ้างอิงในคู่มือสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม สะอาด ปลอดภัย ห่างไกลโรค, กองสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ๒๕๕๒, ๔๗)

การแต่งผม หมายถึง การตัดผมหรือหวด การโกนผม ขน หวดหรือเครา การตัดผม การกันหน้าหรือคอ การตัดหรือจัดทรงผม การสระผม การย้อมผม การนวดหน้าและการแต่งหน้าซึ่งกระทำแก่คน

การสุขาภิบาลสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม หมายถึง การบริหารจัดการดูแลและควบคุมสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม ให้ได้สุขลักษณะตามหลักสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม

การประกอบกิจการเสริมสวยหรือแต่งผม หมายถึง สถานที่ที่ประกอบกิจการเสริมสวยของสุภาพสตรี หรือการแต่งผมของสุภาพบุรุษ รวมทั้งการแต่งเล็บ แต่งหน้า นวดหน้า อบหน้า หรือ อบผิว

การตรวจสอบสุขลักษณะของสถานประกอบการ

โดยตรวจสอบสุขลักษณะความสะอาด เหตุเดือดร้อนรำคาญจากการประกอบกิจการการบำบัดมลพิษสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทั้งมลพิษทางอากาศ แสง สี เสียง กลิ่น ความร้อน ฝุ่น คิว้น การบำบัดมลพิษทางน้ำ การกำจัดขยะ การป้องกันแมลงและสัตว์พาหะนำโรค ตลอดจนความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในสถานประกอบการ เป็นต้น

ข้อกำหนดมาตรฐานการสุขาภิบาลสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม (อ้างอิงในแบบตรวจการสุขาภิบาลสถานประกอบการเสริมสวยหรือแต่งผม กองสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร)

หัวข้อเรื่อง	ข้อกำหนดมาตรฐาน
๑. สัญลักษณ์	-มีเครื่องหมายที่แสดงว่าเป็นสถานที่แต่งผมหรือเสริมสวย ติดไว้หน้าร้าน เครื่องหมายทำด้วยแก้วกระเบื้องเคลือบหรือวัสดุใดที่ถาวร ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก
๒. สภาพอาคาร	-พื้น ผนัง เพดาน อยู่ในสภาพดี ทำด้วยวัสดุถาวร แข็งแรง เรียบ ทำความสะอาดง่าย สภาพดี ไม่ชำรุด
	-พื้น ผนัง เพดาน ไม่มีคราบสกปรกหรือหยากไย่ สะอาด
๓. แสงสว่าง	-มีแสงสว่างเพียงพอ อ่านหนังสือได้สบายตา มีความเข้มของแสงไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ลักซ์ ไม่มีแสงกระพริบหรือหริ่งลง แสงสว่างสลับกันหรือแสงสะท้อนที่ทำให้เกิดการระคายเคืองตา

หัวข้อเรื่อง	ข้อกำหนดมาตรฐาน
๔. การระบายอากาศ	<p>-มีการระบายอากาศดี ไม่ร้อนอบอ้าว อับชื้น ช่องระบายอากาศไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๑๐ ของพื้นที่ห้อง</p> <p>-มีอุปกรณ์ช่วยในการระบายอากาศ เช่น มีเครื่องปรับอากาศ เครื่องดูดอากาศ พัดลม</p>
๕. ที่รองรับขยะ	<p>-มีที่รองรับขยะในบริเวณที่ให้บริการอย่างน้อย ๑ ที่</p> <p>-ที่รองรับขยะมีสภาพดี มีฝาปิด ไม่รั่วซึม ทำด้วยวัสดุคงทนแข็งแรง</p> <p>-มีถังรองรับขยะมูลฝอยแยกเป็นมูลฝอยทั่วไปและมีที่รองรับขยะมูลฝอยที่เป็นอันตราย เช่น มีดโกน กระบองสปเรย์ โดยเฉพาะใบมีดโกนต้องห่อกระดาษก่อนนำไปทิ้ง และต้องมีการนำไปกำจัดทุกวัน</p>
๖. น้ำดื่ม น้ำใช้	<p>-มีน้ำใช้ที่สะอาด เพียงพอ</p> <p>-มีน้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการ โดยน้ำดื่มที่ผ่านปรับปรุงคุณภาพแล้วหรือถ้าเป็นน้ำขวดต้องมีเครื่องหมาย อย.</p>
๗. ส้วม	<p>-ส้วมจำนวนเพียงพอ อยู่ในสภาพที่ไม่ชำรุด กระจกแตกเปื้อน ต้องมีสัญลักษณ์ที่ชัดเจน มีจำนวนส้วมตามเกณฑ์ คือ ส้วม ๑ ที่ต่อเก้าอี้ตัดผม ๑๐ ตัว และที่ปัสสาวะชาย ๑ ที่ต่อเก้าอี้ ๑๐ ตัว</p> <p>-ส้วมสะอาด มีการระบายอากาศดี ไม่มีกลิ่น และมีน้ำใช้พอเพียง</p>
๘. อ่างล้างมือ	<p>-มีอ่างล้างมือเฉพาะและสะอาด มีสบู่และน้ำใช้พอเพียง</p>
๙. อ่างสระผมและเตียงสระผม	<p>-อ่างสระผมสะอาด เฉพาะสถานที่แต่งผมหรือเสริมสวยต้องจัดแยกเป็นสัดส่วน อ่างสระผมอยู่ในสภาพดี ไม่มีคราบสกปรก ต้องทำความสะอาดหลังเสร็จงานทุกวัน</p> <p>-เตียงสระผมสะอาด แข็งแรง เบาะที่นอนไม่ชำรุด ไม่เหม็นอับ</p> <p>-อ่างสระผม ทำด้วยวัสดุคงทน เช่น วัสดุเคลือบสแตนเลส พลาสติกแข็ง</p>
๑๐. เครื่องใช้ประเภทผ้าและการทำความสะอาด	<p>-มีการใช้ผ้าคลุมตัวลูกค้าที่สะอาด</p> <p>-มีการใช้ผ้าพันคอ ผ้าเช็ดหน้า และผ้าเช็ดผมสำหรับลูกค้าที่สะอาด และใช้เฉพาะคน</p> <p>-ผ้าพันคอ ผ้าเช็ดหน้า และผ้าเช็ดผมที่ใช้มีการทำความสะอาดหรือแช่น้ำยาฆ่าเชื้อโรคทุกวันหลังจากให้บริการ</p> <p>-ผ้าพลาสติกและผ้ายางคลุมไหล่ สะอาด สภาพดี จำนวนเพียงพอ</p>

หัวข้อเรื่อง	ข้อกำหนดมาตรฐาน
๑๑. อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆอยู่ในสภาพดีและการทำความสะอาด	<ul style="list-style-type: none"> -อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ อยู่ในสภาพดี ไม่ชำรุด หรือขึ้นสนิม -มีการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรค อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ด้วยเอทิลแอลกอฮอล์ หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรค -มีการทำความสะอาดอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ หลังการใช้งาน ทุกวันและผึ่งให้แห้ง -ใบมีดโกนใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง และมีการกำจัดที่ถูกวิธี ใบมีดโกนเมื่อใช้แล้วต้องห่อกระดาษให้มิดชิด ก่อนทิ้งลงถังรองรับมูลฝอยอันตราย -มีการเก็บอุปกรณ์ประเภทผ้าไว้ในที่สะอาด มิดชิด เป็นสัดส่วน มีระเบียบ เช่น ตู้ ลิ่นชัก
๑๒. การเก็บอุปกรณ์ เครื่องใช้	<ul style="list-style-type: none"> -มีการเก็บเครื่องใช้ประเภทไฟฟ้าอย่างเป็นระเบียบ ปลอดภัย -มีการเก็บอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ เช่น แปรง หวี กรรไกร ไว้ในที่มิดชิด สะอาด เป็นสัดส่วน
๑๓. การใช้เครื่องสำอาง	<ul style="list-style-type: none"> -มีการใช้เครื่องสำอางที่ถูกต้อง ปลอดภัย ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขหรือมีเครื่องหมายรับรองจากกระทรวงสาธารณสุข
๑๔. การป้องกันอุบัติเหตุ	<ul style="list-style-type: none"> -มีการจัดสถานประกอบการเป็นระเบียบ เรียบร้อย สะดวกต่อการให้บริการและไม่ก่อให้เกิดอันตราย -มีระบบป้องกันไฟฟ้าดูด ช็อต
๑๕. การปฐมพยาบาล	<ul style="list-style-type: none"> -มีเครื่องมือการปฐมพยาบาลที่จำเป็น
๑๖. สุขอนามัยของผู้ปฏิบัติงาน	<ul style="list-style-type: none"> -ช่างมีสุขภาพอนามัยของร่างกายดีขณะปฏิบัติงาน -ต้องสวมเสื้อคลุมตัวช่าง และใช้ผ้าปิดปาก ปิดจมูกทุกครั้งเมื่อปฏิบัติงาน -ช่างต้องมีการล้างมือทุกครั้งภายหลังจากที่ทำเล็บ และก่อนที่จะให้บริการลูกค้ารายต่อไป -เจ้าของสถานประกอบการหรือช่างได้ผ่านการอบรมสุขาภิบาล -ช่างและผู้ช่วยช่างในสถานประกอบการ ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง และมีใบรับรองแพทย์

๕.๔ การเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (อ้างถึงในคู่มือการปฏิบัติงานควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข ๒๕๕๑,๒๖)

การเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม หมายถึง การรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลข้อมูลความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพที่ต้องการเฝ้าระวังในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง อาจจะมีการรวบรวมข้อมูลครั้งเดียว หรือรวบรวมข้อมูลเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง โดยวิธีการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ

ประโยชน์ของการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม คือ ทำให้ทราบข้อมูลประเด็นความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ที่สามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไขปัญหาไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ และสามารถใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำเป็นข้อมูลพื้นฐานกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนในการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

๑) สำรวจข้อมูลสถานประกอบการ ออกตรวจสอบ ควบคุม แนะนำ เพื่อศึกษาข้อมูลประเด็นความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่จะมีผลกระทบต่อสุขภาพจากกระบวนการผลิตหรือการให้บริการของกิจการนั้นๆ

๒) รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล แปลผลข้อมูล ประเด็นความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ต้องการเฝ้าระวัง

๓) จัดลำดับความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

๔) จัดทำแผนและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขปัญหา เพื่อแนะนำให้สถานประกอบการได้ดำเนินการแก้ไขปัญหา

๕) ติดตามประเมินผลการแก้ไขปัญหา

๖) จัดทำทะเบียนสถานประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพื่อใช้ในการตรวจสอบ

ทั้งนี้ ผู้ประกอบการต้องมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมต่อกิจการของตนเอง ดังนี้

๑) กำหนด หรือจัดเตรียมพนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ของสถานประกอบการสำหรับตรวจสอบ ดูแลความเรียบร้อยของสถานประกอบการ

๒) ดำเนินการตรวจสอบความเรียบร้อยของสถานประกอบการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการป้องกันอันตรายผลกระทบต่อสุขภาพ และปัญหาต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้นได้

๓) วิเคราะห์ สรุป ประเด็นความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

๔) ดำเนินการป้องกัน ควบคุม จัดการความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มิให้เกิดมลพิษ ผลกระทบต่อสุขภาพ และเหตุรำคาญจากสถานประกอบการ

๕) ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ร่วมงาน พนักงาน ในเรื่องการป้องกันอันตรายและผลกระทบต่อสุขภาพจากการทำงาน

๕.๕ การประเมินความเสี่ยงสุขภาพ (อ้างถึงในคู่มือการปฏิบัติงานควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข ๒๕๕๑,๒๗)

การประเมินความเสี่ยงสุขภาพ เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ ในการควบคุมป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการทำงานหรือการประกอบกิจการทุกขั้นตอนการผลิต โดยประเมินระดับความเสี่ยงที่พบ และพิจารณากำหนดอันดับมาตรการในการป้องกันและควบคุมสิ่งคุกคามมิให้เกิดอันตราย หรือมีผลกระทบต่อสุขภาพ และลดความเสี่ยงลงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หากความเสี่ยงนั้นอยู่ในระดับความเสี่ยงเล็กน้อยหรือยอมรับได้นั้น อาจไม่จำเป็นต้องดำเนินการใดๆ สามารถปฏิบัติงานต่อไปได้ถึงแม้จะมีความเสี่ยงอยู่ก็ตาม แต่หากว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง ความเสี่ยงสูง หรือความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ จะต้องมีการจัดการจัดการความเสี่ยง โดยพิจารณาวิธีการควบคุมที่เหมาะสม เพื่อให้ระดับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นมีระดับความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งสามารถทำได้โดยลดระดับความเป็นอันตราย และลดโอกาสของการเกิดอันตราย ทั้งนี้เพื่อให้ผลการประเมินเหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ในการประเมินผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ควรมีส่วนร่วม

๕.๖ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการของกลุ่มองค์กรประชาชน มีการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติ โดยมีความเข้าใจปัญหาของตน และตระหนักถึงสิทธิของตนที่มีต่อสิ่งนั้น ซึ่งความรู้สึกลับแบบนี้จะเกิดขึ้นได้ด้วยการที่บุคคลได้รับข้อมูลใหม่ที่ช่วยเพิ่มอำนาจความคิด และโอกาสได้ร่วมวิเคราะห์ และตัดสินใจกำหนดเป้าหมายในกิจกรรมเหล่านั้น

(อ้างถึงในโกวิท พวงงาม,๒๕๔๑)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา (อ้างถึงในไพรินทร์ เตชะรินทร์ ๒๕๒๗,หน้า ๖) ดังนี้

๑) ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ตลอดจนความต้องการของชุมชน

๒) ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบ รวมทั้งวิธีการในการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาและลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน

๓) ร่วมวางนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ หรือกิจกรรม เพื่อจัดและแก้ไขปัญหา รวมทั้งสนองความต้องการของชุมชน

๔) ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

๕) ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๖) ร่วมลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและหน่วยงาน

๗) ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย

๘) ร่วมควบคุม ติดตาม และประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการ และกิจกรรมที่ได้ทำไว้ โดยเอกชนและรัฐบาลให้ได้ประโยชน์ได้ตลอดไป

หลักการสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน (อ้างอิงในชิต นิลพานิช และกุลธณ ธนาพงศธร ๒๕๓๒, หน้า ๓๖๒) มีดังนี้

๑) หลักการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างทางราชการกับประชาชน โดยยึดหลักความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานราชการหรือบุคคล

๒) หลักการจัดความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์และความคิด จะมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานพัฒนาเป็นอย่างมาก เพราะจะทำให้งานหยุดชะงักหรือล้มเหลว

๓) หลักการสร้างอุดมการณ์และค่านิยมในเรื่องความขยัน อดทน การร่วมมือ ความซื่อสัตย์ และการพึ่งตนเอง เพราะอุดมการณ์เป็นเรื่องที่จะจูงใจให้ประชาชนสนับสนุนนโยบาย และเป้าหมายการดำเนินงาน และอาจก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

๔) การให้การศึกษอบรมอย่างต่อเนื่องเป็นการส่งเสริมให้คนมีความรู้ ความคิดของตนเอง ช่วยให้ประชาชนมั่นใจในตนเองมากขึ้น การให้การศึกษอบรมโดยให้ประชาชนมีโอกาสทดลองคิด ปฏิบัติ จะช่วยให้ประชาชนสามารถคุ้มครองตนเองได้ รู้จักวิเคราะห์ เห็นคุณค่าของงาน และนำไปสู่การเข้าร่วมในการพัฒนา

๕) หลักการทำงานเป็นทีมสามารถนำมาใช้ในการแสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาได้

๖) หลักการสร้างพลังชุมชน การรวมกลุ่มกันทำงานจะทำให้เกิดพลังในการทำงาน และทำให้งานมีประสิทธิภาพ

๕.๗) การสร้างเครือข่าย (Networking) (อ้างอิงในชิต นิลพานิช, กาญจนรังสีนนท์.

การสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา. <http://www.northphc.org/doc/net.ppt>)

การสร้างเครือข่าย หมายถึง การทำให้มีการติดต่อ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและการร่วมมือกันด้วยความสมัครใจ การสร้างเครือข่ายควรสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้สมาชิกในเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันฉันท์เพื่อน ที่ต่างก็มีความเป็นอิสระมากกว่าสร้างการคบค้าสมาคมแบบพึ่งพิง นอกจากนี้การสร้างเครือข่ายต้องไม่ใช่การสร้างระบบติดต่อด้วยการเผยแพร่ข่าวสารแบบทางเดียว เช่น การส่งจดหมายข่าวไปให้สมาชิกตามรายชื่อ แต่จะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารระหว่างกันด้วย

๖. กรอบแนวทางการดำเนินงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๖.๑ กรอบแนวทางการดำเนินงาน

กรอบแนวทางการดำเนินงานของรายงานการศึกษาฉบับนี้มีแนวคิดเพื่อพัฒนาสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตพัฒนาให้สะอาด ปลอดภัย นำให้บริการ เป็นการคุ้มครองสุขภาพของทั้งผู้มาใช้บริการและผู้ให้บริการ รวมทั้งยกระดับมาตรฐานสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม และส่งเสริมการท่องเที่ยวและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกรุงเทพมหานคร โดยได้นำความรู้ด้านกฎหมายสาธารณสุข การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม การเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนรวมถึงการสร้างเครือข่ายมาใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และนำแนวคิดกระบวนการ PDCA มาใช้ในขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๑) วางแผนการดำเนินการ (Plan)

การรวบรวม ศึกษา หาข้อมูล และสำรวจข้อมูลจำนวนสถานประกอบการเสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตพัฒนา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำโครงการ แผนปฏิบัติงาน วางแผนการดำเนินงาน กำหนดเป้าหมาย กำหนดการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ดำเนินการและกำหนดงบประมาณที่จะใช้ รวมถึงคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต เพื่อช่วยลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นได้

การวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ได้กำหนดกรอบการดำเนินงานตรวจสอบสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม ๒ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑ (Pre-test) ก่อนการดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและช่างเสริมสวยและการตรวจประเมินสถานที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล เพื่อให้ได้ข้อมูล ข้อเท็จจริงที่จะใช้ในการดำเนินงานพัฒนาสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม จะทำการจัดจ้างบริษัทที่ปรึกษาเอกชน/รัฐบาล เพื่อตรวจสอบสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตพัฒนา รวมทั้งรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สภาพปัญหาของสถานประกอบการแต่ละแห่งเสนอรายงานฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการดำเนินงานพัฒนาสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมให้เกิดประสิทธิผล และครั้งที่ ๒ (Post-test) หลังการดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและช่างเสริมสวย เจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาลจะดำเนินการตรวจประเมินสถานที่ตามแผนการปฏิบัติงานที่ได้กำหนดไว้ต่อไป

๑.๑) ขออนุมัติการดำเนินงานโครงการ

๑.๒) จัดทำโครงการจัดจ้างที่ปรึกษาดำเนินการตรวจสอบสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตพัฒนา

๑.๒.๑) ขอบเขตของการดำเนินงานของที่ปรึกษา (TOR) เพื่อให้การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ที่ปรึกษาจะต้องดำเนินการต่อไปนี้

๑) จัดทำแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตพัฒนา จำนวน ๑๐๕ แห่ง

๒) ประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล เพื่อแจ้งแผนการปฏิบัติงาน วิธีการดำเนินงาน รายละเอียดขั้นตอนในการทำงานของที่ปรึกษาให้ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาลทราบการดำเนินงาน

๓) จัดหาเจ้าหน้าที่ประสานงานระหว่างที่ปรึกษากับเจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยสะดวก

๔) ตรวจสอบประเมินสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตพัฒนาตามหลักเกณฑ์และข้อกำหนดของกรุงเทพมหานครโดยใช้แบบตรวจประเมินการสุขาภิบาลสถานประกอบการเสริมสวยหรือแต่งผมของกองสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย

๕) ตรวจสอบการปนเปื้อนของเชื้อราในอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆในสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมตามหลักวิชาการ

๖) ตรวจสอบวัดคุณภาพอากาศภายในอาคารของสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมตามหลักวิชาการ

๗) สรุปผลการดำเนินการตรวจสอบประเมินสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมและกำหนดวิธีการในการปรับปรุงพัฒนาสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม

- จำนวนรายที่ผ่านเกณฑ์ประเมิน / ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมิน ระบุข้อบกพร่องด้านสุขลักษณะและสภาพปัญหาที่ตรวจพบแต่ละแห่ง และจัดลำดับความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

- สรุปผลการตรวจการปนเปื้อนของเชื้อราในอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ

- สรุปผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศภายในอาคาร

๘) ที่ปรึกษาต้องประมวลผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการตรวจวิเคราะห์ตามหลักสถิติ

๙) จัดส่งรายงานและเบิกค่าจ้างที่ปรึกษาตามงวดงาน

๑๐) จัดทำรายงานการดำเนินงานของที่ปรึกษาเพื่อจัดส่งฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล ภายในวัน เวลาที่กำหนด

๑.๒.๒) ระยะเวลาการดำเนินงาน ๖๐ วัน นับจากวันลงนามในสัญญาจ้าง

๒) ขั้นดำเนินการ (Do)

๒.๑) ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการและแนวทางการดำเนินงานแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาลที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ทราบ เพื่อประสานงานกับผู้ประกอบการ เสริมสวยหรือแต่งผม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นเอกภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒.๒) ประชุมร่วมกับที่ปรึกษาเพื่อแจ้งแผนการปฏิบัติงาน วิธีการดำเนินงาน รายละเอียดขั้นตอนในการทำงานของที่ปรึกษาให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาลทราบการดำเนินงาน

๒.๓) ที่ปรึกษาดำเนินการตรวจสอบสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมตามแผนการปฏิบัติงาน (Pre-test) และสรุปผลการดำเนินงานตามที่กำหนดเพื่อรายงานฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล

๒.๔) จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม รวมทั้งกฎหมายข้อบัญญัติต่างๆ แก่ผู้ประกอบการและช่างเสริมสวยแต่งผมในพื้นที่เขตวัฒนา

๒.๕) ดำเนินการตรวจประเมินตามหลักเกณฑ์และข้อกำหนดของสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมโดยใช้แบบตรวจประเมินการสุขาภิบาลสถานประกอบการเสริมสวยหรือแต่งผมของกองสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย (Post-test)

๒.๖) สุ่มเก็บตัวอย่างการปนเปื้อนของเชื้อราในอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ในสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม ส่งสำนักงานชั้นสูงสุดสาธารณสุข สำนักอนามัย เพื่อตรวจวิเคราะห์หาการปนเปื้อนของเชื้อรา

๒.๗) ตรวจวัดคุณภาพอากาศภายในอาคารของสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม โดยกองสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย

๓) ขั้นสรุปและประเมินผล (Check)

๓.๑) สรุปผลการดำเนินงานโดยนำผลการตรวจประเมินสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมแต่ละแห่งมาสรุปผลการดำเนินงาน คือ จำนวนสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมที่ผ่านเกณฑ์การตรวจประเมินตามหลักเกณฑ์และข้อกำหนดของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และข้อบกพร่องที่สถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมต้องนำไปปรับปรุงแก้ไข

๓.๒) รายงานผลการดำเนินการให้ผู้บริหารทราบ

การปรับปรุงแก้ไข (Act) การนำผลการตรวจประเมิน ผลการวิเคราะห์ปัญหาามาใช้ในการวางแผนพัฒนา โดยจัดทำแผนและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขปัญหา เพื่อแนะนำให้สถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องด้านสุขลักษณะ และเจ้าหน้าที่ได้มีการติดตามประเมินผลการปรับปรุงแก้ไขของสถานประกอบการ เพื่อใช้วางแผนการพัฒนาในครั้งต่อไป ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๔) การสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตพัฒนา

เป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้การพัฒนาสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมเข้าสู่มาตรฐานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนพิทักษ์สิทธิและคุ้มครองสุขภาพอนามัยของประชาชน ซึ่งการสร้างเครือข่ายเป็นการดำเนินงานโดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนหรือจากภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นการใช้เทคนิคการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยความร่วมมือจากผู้ประกอบการในการร่วมกันสร้างจิตสำนึกและตระหนักในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการของตน เพื่อสุขภาพอนามัยที่ดีของทั้งผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ รวมทั้งให้การสนับสนุนงานสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งนี้ผู้ประกอบการและประชาชนผู้เข้ามาใช้บริการจะต้องมีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจ การดำเนินการ และการได้รับผลประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ

๖.๒ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๑) ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

- ประสานสำนักงานชั้นสุตรสาธารณสุข สำนักงานอนามัย สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เก็บตัวอย่างเชื้อราที่ปนเปื้อนในอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆในสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม
- ประสานกองสุขภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานอนามัย ตรวจวัดคุณภาพอากาศภายในอาคารของสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม
- จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ข้อบัญญัติต่างๆที่เกี่ยวข้องแก่ผู้ประกอบการและพนักงานช่างเสริมสวยหรือแต่งผม
- ดำเนินการออกตรวจประเมินสถานที่ตามหลักเกณฑ์และข้อกำหนดมาตรฐานของสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม
 - ตรวจหาเชื้อราในอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ที่ใช้ในสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม
 - ตรวจวัดคุณภาพอากาศภายในอาคารสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม
- สร้างเครือข่ายผู้ประกอบการสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตพัฒนา

๒) ผู้ประกอบการสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม

- สนับสนุนและให้ความร่วมมือในการเข้ารับการอบรมการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม
- เตรียมความพร้อมของสถานประกอบการเพื่อรับการตรวจประเมินด้านสุขลักษณะสถานที่

๓) ประชาชนผู้มาใช้บริการในสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม

๘. แนวทางการติดตามและประเมินผล

๘.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ๑) สถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตวัฒนาได้รับการตรวจประเมินด้านสุขลักษณะสถานที่ตามหลักการสุขาภิบาลจากเจ้าหน้าที่ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง
- ๒) จำนวนผู้ประกอบการสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตวัฒนาที่ได้รับการอบรม (ร้อยละ ๗๐ ของสถานประกอบการ)
- ๓) จำนวนสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตวัฒนา ได้รับการปรับปรุงด้านสุขลักษณะสถานที่ตามหลักการสุขาภิบาล เป็นไปตามหลักเกณฑ์และข้อกำหนดของสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม (ร้อยละ ๕๐ ของสถานประกอบการ)

๘.๒ วิธีการหรือเครื่องมือในการติดตามและการประเมินผล

- ๑) สถิติข้อมูลสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมที่ผ่านเกณฑ์การตรวจประเมินตามหลักการสุขาภิบาล
- ๒) การรับรองมาตรฐานสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม ประกอบด้วย
 - มีใบอนุญาตประกอบกิจการสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมจากกรุงเทพมหานคร
 - ช่างผู้ให้บริการได้รับการอบรมเรื่องการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมหรือการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมจากกรุงเทพมหานคร หรือ หน่วยงานราชการ
 - มีป้ายเกียรติบัตรผ่านการตรวจมาตรฐานการสุขาภิบาลสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมจากกรุงเทพมหานคร หรือ หน่วยงานราชการ
- ๓) การสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตวัฒนาให้สะอาด ปลอดภัย นำใช้บริการ

๙. ข้อเสนอแนะ

- ๙.๑ กฎหมาย ข้อบัญญัติและหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการขาดการประชาสัมพันธ์ในภาพรวม ทำให้ผู้ประกอบการไม่เข้าใจและหาเหตุโต้แย้งการดำเนินการของเจ้าหน้าที่
- ๙.๒ การดำเนินงานพัฒนาสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมให้สะอาด ปลอดภัย นำใช้บริการ จะทำให้เกิดความยั่งยืนได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ประกอบการ ประชาชนผู้มาใช้บริการ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน โดยส่งเสริมการดำเนินงานให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

๙.๓ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบการดำเนินงานพัฒนาสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมของกรุงเทพมหานครให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนสามารถเลือกใช้บริการสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมที่ถูกต้องลักษณะที่ผ่านเกณฑ์การตรวจประเมินตามข้อกำหนดของกรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

กองสุขภาพสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร.๒๕๕๒.คู่มือสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม สะอาด ปลอดภัยห่างไกลโรค.โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

โกวิทย์ พวงงาม.๒๕๔๑.อะไรทำไม?อย่างไร?พิมพ์ครั้งที่ ๑๐ กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์

ขนิษฐา กาญจนรังสีนนท์. การสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา. <http://www.northphc.org/doc/net.ppt>

ชิต นิลพานิชและกุลธนา ธนาพงศธร.๒๕๓๒.การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทในเอกสารชุดวิชาความรู้ทั่วไปสำหรับการพัฒนาระดับตำบล หมู่บ้าน (พิมพ์ครั้งที่ ๓,หน่วยที่๘).นนทบุรี.โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมธิราช.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์.๒๕๒๗.นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชนบทในยุทธศาสตร์การพัฒนาในปัจจุบัน.กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข .๒๕๕๑.คู่มือการปฏิบัติงานควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ.พิมพ์ครั้งที่๑.สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

ภาคผนวก

การพัฒนาสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตวัฒนา ให้สะอาด ปลอดภัย นำให้บริการ

ข้อเสนอแนะ

กฎหมายข้อบัญญัติหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการขาดการประชาสัมพันธ์ในภาพรวมทำให้ผู้ประกอบการไม่เข้าใจและหาเหตุได้แก่เจ้าหน้าที่ การดำเนินงานที่พัฒนาสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมให้สะอาดปลอดภัยนำไปให้บริการจะเกิดความยั่งยืนได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ประกอบการผู้มาใช้บริการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบการดำเนินงานพัฒนาสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมของกรุงเทพมหานครให้มากขึ้นเพื่อให้ประชาชนผู้มาใช้บริการ สามารถเลือกใช้บริการที่เสริมสวยหรือแต่งผมที่ผ่านเกณฑ์การตรวจประเมิน

วัตถุประสงค์

เพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยและสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนผู้มาใช้บริการทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ
เพื่อยกระดับมาตรฐานสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมให้สะอาดปลอดภัยนำไปให้บริการเพื่อสุขภาพอนามัยที่ดีของผู้มาใช้บริการและผู้ให้บริการ
เพื่อให้ผู้ประกอบการและพนักงานช่างเสริมสวยได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมรวมทั้งกฎหมายและข้อบัญญัติต่างๆที่เกี่ยวข้อง
กระตุ้นให้ผู้ประกอบการเกิดจิตสำนึกการรับผิดชอบต่อส่วนรวม
เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกรุงเทพมหานคร

แนวทางการติดตามและประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ
จำนวนผู้ประกอบการสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมที่ได้รับการอบรม(ร้อยละ๘๐ของสถานประกอบการ)
จำนวนสถานประกอบการที่ได้รับการปรับปรุงด้านสุขลักษณะสถานที่ตามหลักสุขาภิบาล(ร้อยละ๘๐ของสถานประกอบการ)
สถิติหรือข้อมูลสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมที่ผ่านเกณฑ์การตรวจประเมินตามหลักการสุขาภิบาล

วิธีการหรือเครื่องมือในการติดตามประเมินผล
มีใบอนุญาตประกอบกิจการสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมจากกรุงเทพมหานคร
ช่างผู้ให้บริการผ่านการอบรมเรื่องการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม/การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม
มีการรับลดมาตรฐานสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม
มีป้ายเกียรติบัตรผ่านการตรวจมาตรฐานการสุขาภิบาลสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมจากกรุงเทพมหานคร
การสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมให้สะอาด ปลอดภัย นำให้บริการ ในพื้นที่เขตวัฒนา

ระยะเวลาการดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๗ ถึงธันวาคม ๒๕๖๘

เป้าหมาย

จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและพนักงานช่างเสริมสวยในสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตวัฒนา
ตรวจประเมินสุขลักษณะสถานที่ด้านการสุขาภิบาลสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตวัฒนา
ตรวจหาเชื้อราในอุบกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆในสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม
ตรวจวัดคุณภาพอากาศภายในอาคารสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม
สร้างเครือข่ายผู้ประกอบการสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผมในพื้นที่เขตวัฒนา

ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงาน

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕
ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่องกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพพ.ศ.๒๕๔๔
การสุขาภิบาลสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม
ข้อกำหนดมาตรฐานสถานที่เสริมสวยหรือแต่งผม
การเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
ประโยชน์ของการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
ขั้นตอนในการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
การประเมินความเสี่ยงสุขภาพ
การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
การสร้างเครือข่าย
กระบวนการ POCA

กรอบแนวทางในการดำเนินงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

